

URZĄD GMINY CZERNICA

Czernica, 09.11.2023r.

OISO.3031.1.2023.BP

Wojewoda Dolnośląski
Jarosław Obremski
Pl. Powstańców Warszawy 1
50-153 Wrocław

Określenie Pani Wojewodo,

W nawiązaniu do pisma z dnia 23.10.2023 r. Minister Klimatu i Środowiska - Pani Anny Moskwy, w sprawie dalszego postępowania w kwestii zabezpieczeń (biostabilizatorów) na zalewie w Czernicy, informuję jak niżej.

Pani Minister rekomenduje utrzymanie zapór z biostabilizatorów oraz montaż siatki zabezpieczającej przed migracją ryb do/ze zbiornika. Na taki scenariusz nie zgadza się tutejsze środowisko wodniackie, wg którego powyższe ograniczenia zaburzają naturalny cykl przyrody, a z obserwacji, które są prowadzone m.in. przez opiekuna Przystani wynika, że ani słoma jęczmienna, ani siatka nie zmniejszyła rozwoju „złotej algi”, a wręcz wskaźniki podniosły się. Jednocześnie przekazuję w załączeniu stanowisko środowiska wodniackiego, które zostało złożone w tut. urzędzie w dniu 9 listopada br.

Mając powyższe na uwadze prosimy, aby na chwilę obecną podjęto jedynie działania prewencyjne polegające na wbiciu pali, na których zostanie zamontowana w przyszłości siatka w momencie stwierdzenia pomoru ryb oraz ponowne przeanalizowanie zasadności umiejscowienia rozproszonych instalacji z biostabilizatorów.

Jednocześnie dodam, że gmina rozważa aprobatę na współpracę z podmiotem, zajmującym się innowacyjnymi rozwiązaniami z zakresu monitoringu i poprawy jakości wód na wybranych akwenach (starorzeczach Odry), w szczególności zalewu w Czernicy. Obecnie procedowany jest projekt listu intencyjnego w tej sprawie z członkami Konsorcjum badawczego składającego się z: Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego Państwowego Instytutu Badawczego w Falentach, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego oraz firmy Art Strefa.

Powyższe propozycje i działania są wyrazem troski władz samorządu gminy o zalew w Czernicy oraz próbą znalezienia skutecznego rozwiązania na wyeliminowanie złotej algi przy jednoczesnym poszanowaniu aktywności rekreacyjnej części naszej społeczności.

Załącznik: – stron 2

z poważaniem

WÓJT GMINY CZERNICA
Włodzimierz Chlebuz
Włodzimierz Chlebuz

Czernica 9.11.2023

Stanowisko środowiska wodniackiego Gminy Czernica w sprawie działań związanych z występowaniem złotej algi na zalewie w Czernicy.

W naszej opinii, podstawowym działaniem na Zalewie Czernica, powinno być obserwowanie zalewu, a nie eksperymentalna ingerencja w jego ekosystem – trzeba zaobserwować, co dzieje się w jego naturalnych długich cyklach.

Nasze wnioski;

Nie zaburzać naturalnych cykli biologicznych, bo nigdy nie wyciągniemy prawidłowych wniosków, i nie dowiemy się, co jest normą biosystemu tego akwenu, a co wykracza poza tę normę. Nie wiemy, jaka była ilość złotej algi przed wystąpieniem pomoru ryb. Nie wiemy, jakie czynniki wywołały wydzielanie toksyny przez złotą algę. Nie wiemy, czy te przyczyny ustały, czy też nie. Jeżeli nie pozwolimy na naturalne, życiowe procesy na zalewie, wówczas nigdy nie będziemy wiedzieli, czy równowaga biologiczna wróciła do normy.

Jeżeli będą na zalewie sytuacje mające znamiona kryzysu, wówczas dopiero należy interweniować z zachowaniem zasady „przede wszystkim nie szkodzić”.

Biosystem ma zdolności samoregulacji i nie należy jej sztucznie zaburzać, bo wydłuża to tylko cykl samo regulowania się przyrody.

Siatka.

Siatka na dwa sposoby degraduje Zalew:

Utrudnia naturalną wymianę wody pomiędzy Zalewem a Odrą.

Powoduje spowolnienie przepływu wody Odra/Zalew -Zalew/Odra zatem wypłyca kanał - głównie w okolicach siatki. Taka sytuacja zmienia (raczej na niekorzyść) dotychczasowe warunki ekosystemu zalewu.

Co wiemy, oraz czego nie wiemy o aldze w Zalewie Czernica:

Nie wiemy, jaka populacja algi była w Zalewie Czernica do krytycznego roku 2022 – i to jest kluczowe przy podejmowaniu jakichkolwiek działań zapobiegawczych i zwalczających algę.

Wiemy jakie ilości śniętych ryb odłowiono w 2022, oraz w 2023 roku

Wiemy, że tendencja śnięcia ryb jest malejąca, jednak nie wiemy, z czego ona wynika. Czy jest to kwestia założenia siatki i ograniczenia tym samym dopływu nowych osobników, czy też innych przyczyn, a jeżeli innych - to jakich?

Mamy bardzo mało danych, oraz kilka czynników zmiennych, co sprawia, że trudno jest prawidłowo ocenić powód szoku algi, i w konsekwencji śnięcia ryb.

Wniosek jest taki, że dla określenia występujących na zalewie prawidłowości, potrzebnych jest kilka lat obserwacji tego akwenu, i usystematyzowanego gromadzenia informacji. Należy jak najmniej ingerować w ekosystem, by nie wprowadzać tym samym zmiennych czynników o niewiadomym oddziaływaniu na ekosystem (w taki bowiem sposób nie będzie można poznać jego naturalnych cykli)

Jako codzienni obserwatorzy życia biologicznego na Zalewie Czernica wnioskujemy o zaniechanie niepotwierdzonych naukowo działań, mających w wątpliwy sposób zapobiegać złotej aldze. Chodzi głównie o worki ze słomą owsianą.

Proponujemy działania, które są dla naszego środowiska logiczne i w pełni akceptowalne:

Przygotowanie się na sytuację kryzysową, poprzez przygotowanie siatki odgradzającej z całą jej mechaniką (możliwość mocowania jej wzdłuż kanału oraz w poprzek na przygotowanych do tego celu słupkach, oraz możliwość jej łatwego i szybkiego opuszczania i podnoszenia)

Prowadzenie stałego monitoringu pod kątem ewentualnego pojawienia się pierwszych oznak śnięcia ryb (jako środowisko deklarujemy pełne współdziałanie w tym obszarze).

Przygotowanie się pod kątem odłowienia ewentualnych śniętych ryb i ich utylizacji.

Nie jest jasne, czy obecna populacja złotej algi w zalewie jest zjawiskiem normalnym, o fluktuacyjnej strukturze.

Zanim zostanie podjęta decyzja o zwalczaniu złotej algi, oraz sposobie jej zwalczania, należy ustalić, poprzez pomiary wielkość jej populacji w długim okresie życia bio organizmu zalewu. Należy też ustalić, czy złota alga wywołuje coroczny pomór ryb, czy ostatnie sytuacje były tylko epizodyczne, gdyż tego na ten moment nie można definitywnie określić.

Jest wielce prawdopodobne, że w ogóle złota alga w długoterminowych okresach jest dla ryb znajdujących się w Zalewie Czernica obojętna. Obserwujemy, że złota alga, jeżeli nie doznaje szoków, jest dla ryb znajdujących się obecnie w zalewie nieszkodliwa. Natomiast nie posiadamy na obecną chwilę wiedzy, jakie czynniki wywołały szok złotej algi i wydzielanie w jego konsekwencji toksyn.

Uważamy, że nie na obecnym etapie, i przy nikłym poziomie wiedzy odnośnie biosystemu zalewu, oraz braku wystarczającej wiedzy o złotej aldze, nie należy stymulować lub nadmiernie ograniczać ekosystem zalewu.